

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

13.09.2022

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Держмістество оголосило конкурси на здобуття премій Білокур та Дерегуса](#)

[МВС передасть Інституту нацпам'яті матеріали про героїв під час війни з росією](#)

[«Не можна не виграти Треті Визвольні змагання»: діалог про війну з Катериною Калитко. – Олена Гусейнова, Ольга Брах](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Вимкнути ТБ: ваша фінальна зброя проти головних тез російської пропаганди. – Юрій Марченко](#)

Медіа

[Закон про медіа: в ЄС хочемо, але не чіпайте медійну сферу. – Ігор Розкладай](#)

[В ЄС має вийти проєкт «Європейського закону про свободу медіа». Медійники дискутують](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Пушкін і Толстой «переїдуть» на околиці Києва – як у столиці перейменовують вулиці](#)

[У Києві монумент Щорсу пропонують замінити на королеву Єлизавету II. – Настя Попович](#)

[В Одесі облили фарбою пам'ятник Катерині II. – Михайло Загородній](#)

Креативні індустрії

[В Україні створюють гру, де потрібно виживати в російській окупації. – Поліна Горлач](#)

Благодійність. Меценатство

[Гурт «Жадан і Собаки» дав у країнах Балтії чотири благодійні концерти](#)

[Команда проєкту «Тут немає байдужих» запрошує на зустріч з відомими акторами театру та кіно](#)

Фестивалі

[На виставці Triennale Milano в Італії вперше відкрився український павільйон](#)

Театр

[«Ми не можемо собі дозволити виконувати російську класику»](#). (Головний диригент Львівської опери про Крушельницьку, Пуччіні та новий репертуар). – Тетяна Козирева

[У Мукачеві врочисто відкрили 76-й театральний сезон драмтеатру](#)

Музика

[Орган-позитив та «Вечірня» Монтеверді відкрили 42-й сезон Національного будинку музики](#)

[У Музеї Ханенків покажуть п'ятигодинну оперу про створення світу](#). – Поліна Горлач

[«Ми вже прийшли»: Майкл Щур випустив нову пісню](#). – Валерій Лавровський

Візуальні мистецтва

[Ікони для фронту: іконописець-волонтер Лев Скоп вірить, що вони беруть життя воїнів](#). – Галина Терещук

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Українська акторка Дар'я Трегубова отримала нагороду на Венеційському кінофестивалі](#). – Марина Конопльова

[«Це як весілля на максималках»: Антоніо Лукіч дав інтерв'ю «Культурі на часі»](#). – Віктор Дяченко

[LINOLEUM 2022 оголосив переможців. Гран-прі фестивалю – у польської стрічки про апокаліпсис](#). – Анастасія Ампілогова

[В Україні зняли фільм про композитора Валентина Сильвестрова. Дивіться трейлер](#). – Валерій Лавровський

[Перша в Україні екранізація комікса: незабаром у прокат вийде фільм «Максим Оса та золото Песиголовця»](#). – Анастасія Ампілогова

[Фільм «Чому я живий» з'явився в безкоштовному доступі](#). – Вероніка Масенко

[«Більше ніж сила»: Film.ua випустить серію роликів про захисників України](#)

[«Культура працює на випередження»: Сеїтаблаєв, Бенюк та Різоль про Національний тур «Кіно заради перемоги!»](#). – Олеся Котубей

[Документальні фільми від ОУП: актуальність проти фестивальності](#). – Андрій Кокотюха

Література. Книговидання

[Андрій Курков отримав ісландську премію Халдора Лакнеса](#). – Анастасія Загоруй

Музейна справа

[Новоград-Волинському краєзнавчому музею передали портрет Лесі Українки з бурштину](#)

Охорона культурної спадщини

[ІСОМ склали Надзвичайний Червоний список культурної спадщини. – Настя Попович](#)

[У Маріуполі загарбники зруйнували історичний особняк купця Трегубова біля драмтеатру](#)

[Київська громада через суд повернула приміщення в будинку-пам'ятці архітектури](#)

Релігія

[Окупанти захопили молитовний дім у Мелітополі, пастори під арештом. – «РІА Мелітополь»](#)

[На Запоріжжі рашистські війська зруйнували церкву у селі Темирівка. – «Гуляйпільські старожитності»](#)

[У Богородичному росіяни залишили після себе сплюндровану церкву та гори трупів. – ТСН](#)

Зміни релігійних юрисдикцій

[Перша декада вересня: з УПЦ МП вийшло лише чотири громади](#)

Підтримка України у світі

[Французький журналіст видасть книжку про Україну](#)

***

[В окупованому Маріуполі встановлюють пам'ятник Невському на місці меморіалу бійцям ЗСУ – радник мера. – Михайло Загородній](#)

Загальні питання

Держмистецтв оголосило конкурси на здобуття премій Білокур та Дерегуса

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило конкурс на здобуття премії імені Катерини Білокур за 2022 рік, яка присуджується майстрам народного мистецтва за твір (цикл творів), що відзначаються автентичністю та високою професійною майстерністю, а також конкурс на здобуття премії імені Михайла Дерегуса за 2022 рік, претендувати на яку можуть художники, котрі мають визначні твори (цикл творів), що відзначаються високим професіоналізмом виконання. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3569645-derzmistectv-ogolosilo-konkursi-na-zdobutta-premij-bilokur-ta-deregusa.html>

МВС передасть Інституту нацпам'яті матеріали про героїв під час війни з росією

Міністерство внутрішніх справ і Український інститут національної пам'яті підписали меморандум щодо передачі УІНП матеріалів про героїв МВС під час розв'язаної росією повномасштабної війни. Документ підписали очільник МВС Д. Монастирський і в.о. директора УІНП М. Ярмистий. «Пам'ять про героїв має залишатися, і це не тільки є відомчим питанням МВС. Це пам'ять всього нашого українського народу. Тому ми спільно з Інститутом національної пам'яті розпочинаємо спільну роботу, фактично передаючи всі матеріали, які ми накопичували всі ці 7 місяців, і які ми будемо накопичувати у подальшому. Бо ми розуміємо, що це є надбання всього українського народу про наших героїв», – наголосив Монастирський. Очільник МВС зазначив, що в майбутньому будуть меморіали, музеї і багато згадок про героїв, «але для цього тут і зараз необхідно фактично фіксувати кожну мить життя цих героїв – їхні вчинки і думки, і те, що буде цінно для нас і потім». Ярмистий підкреслив, що у період російсько-української війни Інститут займається тим, що накопичує і зберігає усні історії. Він зазначив, що як тільки буде можливість, то цю платформу, яка називається «Архів усних історій», Інститут одразу відкриє. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3569775-mvs-peredast-institutu-nacpamati-materiali-pro-geroiv-pid-cas-vijni-z-rosieiu.html>

«Не можна не виграти Треті Визвольні змагання»: діалог про війну з Катериною Калитко. – Олена Гусейнова, Ольга Брах

Поетеса К. Калитко у межах спецпроекту «Діалоги про війну» на Meridian Czernowitz в інтерв'ю розповідає «про роль матеріальної спадщини, дзеркальність історії, Вінницю воєнного часу та метафори, що втрачають переносне значення». Докладніше:

<https://suspilne.media/280801-ne-mozna-ne-vigrati-treti-vizvolni-zmaganna-dialog-pro-vijnu-z-katerinou-kalitko/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Вимкнути ТБ: ваша фінальна зброя проти головних тез російської пропаганди. – Юрій Марченко

Повномасштабне вторгнення в Україну стало можливим у тому числі через пропаганду – брехню, що промиває мізки. Platfor.ma продовжує проєкт «Пропаганьба» про те, як і з чим працює пропаганда, та як їй протидіяти. У цьому матеріалі автор «завдає фінального удару по російській пропаганді та її ключовим тезам». Докладніше:

<https://platfor.ma/topic/vymknuty-tb-vasha-finalna-zbroya-proty-golovnyh-tez-rosijskoyi-propagandy/>

Медіа

Закон про медіа: в ЄС хочемо, але не чіпайте медійну сферу. – Ігор Розкладай

30 серпня 2022 року парламент підтримав законопроект «Про медіа» в першому повторному читанні, «за» проголосували 233 народні депутати. Над цим проєктом, який іще називають медіакодексом, робоча група працювала з осені 2019 року. Текст законопроекту двічі переносили: в липні 2020-го та в серпні 2022-го. Ухвалення цього закону є однією з вимог для вступу України до ЄС. Надаючи Україні статус кандидатки у члени ЄС, Єврокомісія рекомендувала нашій державі «боротися з впливом приватних інтересів шляхом ухвалення закону про медіа, який приводить законодавство України у відповідність до Директиви ЄС про аудіовізуальні медіапослуги та надає повноваження незалежному медіарегулятору». Проєкт зазнав критики з боку активістів та представників партії «Європейська солідарність», які зокрема вбачають у ньому загрозу для квот україномовного контенту та небезпеку скасування заборони на в'їзд для російських виконавців, які є в Україні персонами нон грата. «Детектор медіа» запитав експертів та членів робочої групи, яка брала участь у розробці та вдосконаленні законопроекту «Про медіа», як вони ставляться до поточної редакції проєкту, чи будуть подавати до нього правки і якщо так, то які саме. Раніше законопроект прокоментував член Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, медіаюрист О. Бурмагін і юристка Центру демократії та верховенства права та членкиня Незалежної медійної ради Т. Авдеєва. Цього разу наведено розлого викладену позицію члена робочої групи, заступника директора Центру демократії і верховенства права І. Розкладая. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/202734/2022-09-12-zakon-pro-media-v-ies-khochemo-ale-ne-chipayte-mediynu-sferu/>

В ЄС має вийти проєкт «Європейського закону про свободу медіа».
Медійники дискутують

У вересні в ЄС має вийти The European Media Freedom Act. З драфтом документа вже ознайомилися європейські ЗМІ, серед яких Politico. «Європейський закон про свободу медіа, який планується оприлюднити цього тижня, може дати Брюсселю нові інструменти для посилення гарантій проти державного контролю над громадськими та комерційними ЗМІ, які

відбуваються через політичні призначення в наглядових радах і приховане фінансування через рекламу», – зазначають журналісти. Як ідеться на сайті Єврокомісії, законопроект охоплює три основні сфери, що стосуються медіаринків. Перша зосереджена на прозорості та незалежності медіабізнесу. Це аудит операційної діяльності, прозорість медіавласності та вимірювання аудиторії. Ще один аспект – умови здорового функціонування медіа: вплив громадськості на плюралізм поглядів, медіаінновації на ринку ЄС тощо. Третій аспект законопроекту стосується справедливого розподілу державних ресурсів. Це незалежність суспільних ЗМІ, прозорість і справедливий розподіл державної реклами. Документ спирається на оновлену Директиву про аудіовізуальні медіапослуги в ЄС, яка встановлює правила незалежності медіарегуляторів, сприяє прозорості медіавласності та визнає заборону втручання у редакційні рішення. Проект закону викликав дискусії серед медійників. Зокрема, у Німеччині свою стурбованість висловили Федеральна асоціація цифрових видавців і видавців газет (BDZV) і Медіаасоціація вільної преси (MVFP). Організації занепокоєні «планами Європейського Союзу посилити нагляд за пресою з боку європейського медійного органу». Як застерігають представники німецьких асоціацій, проект запланованого Єврокомісією демонструє «ступінь обмеження свободи преси в Європі». Вони наполягають на доопрацюванні документа. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/202759/2022-09-12-v-ies-maie-vyyty-proiekt-ievropeyskogo-zakonu-pro-svobodu-media-mediynyky-dyskutuyut/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Пушкін і Толстой «переїдуть» на околиці Києва – як у столиці перейменовують вулиці

Вулиці на честь російських письменників у центрі Києва перейменують – вулиця Александра Пушкіна «переїде» на Троєщину, а Льва Толстого – у Бортничі. Про це повідомив член Комісії з питань найменувань Київради Т. Мартиненко-Кушляньський. За його словами, наразі депутати подали до експертної комісії пропозиції стосовно перейменування площі Льва Толстого. «У нас центральні вулиці носять імена Пушкіна, Льва Толстого, а вулиця Івана Котляревського, який, по суті, є зачинателем української сучасної літератури й творцем української літературної мови, – на задвірках, маленька вулиця у приватному секторі. Тому експертна група ухвалила рішення – у центральній частині міста Києва ми імен російських письменників позбуваємося. А от вулиці на їхню честь на околицях міста Києва залишаємо», – пояснив він. Вулицю Пушкінську в центрі столиці перейменують на честь видатного мецената Євгена Чикаленка, а вулиця Пушкіна на Троєщині залишиться. Також у Києві дерусифікують вулиці, названі на честь сталінських маршалів Червоної армії, адже «вони виконували абсолютно людожерські накази Сталіна». Джерело:

<https://chytomo.com/pushkin-i-tolstoj-pereidut-na-okolytsi-kyieva-iaк-u-stolytsi-perejmenovuiut-vulytsi/>

У Києві монумент Щорсу пропонують замінити на королеву Єлизавету II. – Настя Попович

На сайті Київради з'явилася петиція, в якій пропонують замінити монументи Миколі Щорсу на користь Єлизавети II. Як аргумент автор зазначає, що народ і уряд Великої Британії «є найбільшим союзником України в боротьбі проти окупанта». Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/u-kyievi-monument-shhorsu-proponuyut-zaminyty-na-korolevu-yelyzavetu-ii/>

В Одесі облили фарбою пам'ятник Катерині II. – Михайло Загородній

В Одесі вдруге за три дні розмалювали фарбою пам'ятник Катерині II. Інцидент стався 12 вересня. Фото опублікував активіст одеського «Автомайдану» А. Григорян. Також у своєму дописі він звернувся до патрульної поліції Одеської області і написав, що «чекає». Після цього, за повідомленням колег з «Автомайдану» Одеси, Григоряна затримала поліція, яка доставила його в Приморський районний відділок. Наразі поліція звинувачує активіста в тому, що саме він облив фарбою пам'ятник, відкривши справу за ст. 152 КУпАП (порушення правил благоустрою). Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/2022/09/12/250423/>

Креативні індустрії

В Україні створюють гру, де потрібно виживати в російській окупації. – Поліна Горлач

В Україні розробили гру «Ukraine War Stories», де треба вижити в російській окупації – за сценарієм необхідно врятувати рідних і виїхати в безпечне місце з Бучі, Гостомеля та Маріуполя. Про це розробники повідомляють на своєму сайті. «Новели охоплюють події від перших ударів по летовищу в Гостомелі до різанини в Бучі та відчайдушного спротиву в Маріуполі. Вашим завданням буде зберегти життя собі та своїм близьким, і зрештою опинитися у безпеці. Це потребуватиме величезної хоробрості та кмітливості, і обійтися без жертв вдасться не завжди», – таким текстом розробники супроводжують тизер до гри. Її створює українська студія Starni Games. Фактично це добірка візуальних новел про повномасштабну війну. У кожному місті, яке постраждало від окупації, гравцям пропонують певний сценарій. Докладніше:

<https://suspilne.media/280839-v-ukraini-stvorili-gru-de-potribno-vizivati-v-rosijskij-okupacii/>

Благодійність. Меценатство

Гурт «Жадан і Собаки» дав у країнах Балтії чотири благодійні концерти
Харківський рок-гурт «Жадан і Собаки» в межах благодійного європейського туру на підтримку добровольчого підрозділу «Хартія» 8–11 вересня дав чотири концерти в Литві, Латвії та Естонії. Після балтійських концертів «Жадан і Собаки» знову поїдуть до Польщі: 13 вересня – Гданськ (Drizzly Grizzly), 14 вересня – Варшава (VooDoo Club), 15 вересня – Краків

(Zascianek). Усі квитки на виступи у Варшаві та Кракові вже розкуплено. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3569752-gurt-zadan-i-sobaki-dav-u-krainah-baltii-cotiri-blagodijni-koncerti.html>

Команда проєкту «Тут немає байдужих» запрошує на зустріч з відомими акторами театру та кіно

Від травня по червень цього року команда Т. Бінюкова знімала та спільно з Національною спілкою театральних діячів України та Кам'янець-Подільським міжнародним кінофестивалем «Бруківка» презентувала 10 відео проєкту «Тут немає байдужих». У новому соціальному проєкті об'єдналися актори і музиканти, режисери і художники, фільммейкери та громадські діячі, які читають вірші та уривки прози відомих українських і світових класиків. 15 вересня в Театрі драматургів у Києві відбудеться зустріч з командою та зірками-учасниками. Збиратимуть кошти спецвідділу KRAKEN. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/tut-nemaie-baiduzhykh-zustrich-z-aktoramy-kino/>

Фестивалі

На виставці Triennale Milano в Італії вперше відкрився український павільйон

В італійському місті Мілан проходить 23-тя міжнародна виставка архітектури, дизайну та мистецтва Triennale Milano, на якій цього року вперше представлено Україну, у межах події відкрито окремий павільйон, присвячений українському мистецтву. «До 11 грудня гості Трієнале можуть познайомитися з відомими в Україні, а тепер і за кордоном, митцями та їхніми роботами. Серед них – сучасні художники, режисери, композитори, письменники, лідери думок. Попри війну, вони продовжують працювати в Україні, гастролювати, проводити виставки та знайомити світ з українським культурним продуктом», – ідеться у повідомленні МКІП. Створити український павільйон запропонували президент Triennale Milano Стефано Боєрі та куратор Джанлуїджі Рікуператі. Ідея виникла як реакція на повномасштабну війну Росії проти України. Через кілька днів після російського вторгнення, організатори Трієнале відкликали своє запрошення до російських діячів культури. Натомість уперше розглянули Україну як одного з ключових учасників цього року події. Згодом задум переріс в окрему програму, присвячену українському мистецтву. Planeta Ukrain – це простір для дискусій та знайомства з українською культурою. Це серія виставок, концертів, кінопоказів, літературних читань і дискусій. Мультидисциплінарний формат якнайкраще презентує всю панораму сучасної української культури в різних напрямках, вважають куратори програми. Ними стали акторка Лідія Ліберман, піаністка Анастасія Стовбир і письменник Джанлуїджі Рікуператі. У МКІП нагадали, що робота над програмою тривала з березня. У травні команда павільйону завітала до України, щоб ближче познайомитися з місцевими культурними інституціями та дізнатися про досвід роботи в умовах війни. 9 березня український павільйон презентували у форматі онлайн-дискусії з італійськими та українськими інтелектуалами та митцями. Серед провідних

спікерів був мер Мілана Беппе Сала та міністр закордонних справ Італії Луїджі Ді Майо. З 15 липня Planeta Ukrain відкрита для всіх відвідувачів Трієннале. Спів організатори подій – Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти та Міністерство культури та інформаційної політики. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3569993-na-vistavci-triennale-milano-v-italii-vperse-vidkrivsa-ukrainskij-paviljon.html>

Театр

«Ми не можемо собі дозволити виконувати російську класику».
(Головний диригент Львівської опери про Крушельницьку, Пуччіні та новий репертуар). – Тетяна Козирєва

Кілька днів тому Львівська національна опера з виставою «Богема» взяла участь у найочікуванішій події музичного року в Італії, присвяченій творчості легендарного композитора Джакомо Пуччіні – 68-му Міжнародному фестивалі його імені в Торре дель Лаго. В осяжному минулому це перший виступ українського театру у цьому престижному заході. Музичний керівник Львівської національної опери І. Чередніченко в інтерв'ю розповідає про участь у цьому фестивалі, про вшанування у Львові пам'яті патронеси театру – Соломії Крушельницької, у якої цього вересня ювілей – 150 років від дня народження, а ще – про найближчі прем'єри, відкритий доступ до електронної бібліотеки української музики і про російську класику, бо опери і балети на музику російських композиторів роками були у репертуарі театру, а тепер з відомих і зрозумілих усім причин вилучені. Докладніше:

https://zaxid.net/mi_ne_mozhemo_sobi_dozvoliti_vikonuvati_rosiysku_klasi_ku_n1549526

У Мукачеві врочисто відкрили 76-й театральний сезон драмтеатру

11 вересня після вистави «Дівич-вечір, або як ти там?» у постановці К. Душина відбулося урочисте відкриття 76-го театального сезону Мукачівського драматичного театру, про яку оголосив заслужений артист України В. Фурдь. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/541128-u-mukachevi-vrochisto-vidkrili-76-y-teatralniy-sezon-dramteatru>

Музика

Орган-позитив та «Вечірня» Монтеверді відкрили 42-й сезон Національного будинку музики

Національний будинок органної і камерної музики вперше в Україні представив інструмент для створення ренесансової та барокової музики й вдруге за історію виконав твір «Вечірня» Монтеверді. Під час відкриття сезону глядачі почули концертну програму, створену Будинком музики у співпраці з керівником Стенопа Antiqua Антоніо Греко та фахівчиною старовинної музики, художньою керівницею OPEN OPERA UKRAINE Н. Хмілевською, яка, як зазначає МКІП, нещодавно стала учасницею колективу музичної установи.

Виконувалися твори за участі італійського диригента. Водночас заступниця очільника МКІП Г. Григоренко підкреслила, що попри відсутність власного концертного майданчика, команда організовує гастролі та бере участь у міжнародних проєктах. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3570284-organpozitiv-ta-vecirna-monteverdi-vidkrili-42j-sezon-nacionalnogo-budinku-muziki.html>

У Музеї Ханенків покажуть п'ятигодинну оперу про створення світу. – Поліна Горлач

30 вересня у Музеї Ханенків відбудеться прем'єра опери «GENESIS: OPERA of Memory in 13 mise-en-scene» від лабораторії сучасної опери Opera Aperta – це нова робота композиторів Р. Григоріва та І. Разумейка за продюсування агенції proto produkciia. «Робота над оперою почалася у липні. В основі лібрето – книга Буття та її варіації у різних культурах, а також вічний міф про Орфея, без якого не обходиться жодна опера. Під час перформансу учасники та глядачі вистави перетворюються на „служителів” музею, його мешканців, переходячи зі стану „концерту”, „виконання” у стан проживання. 13 кімнат Музею перетворюються на 13 мізансцен політопічного „театру пам'яті”», – зазначають автори. «Проєктом „Genesis” уже зацікавився Роттердамський оперний фестиваль. Його організатори запропонували нам презентувати цю роботу наступного року. Також розглядаємо співпрацю з іншими європейськими музеями», – зауважив Разумейко. Докладніше:

<https://suspilne.media/280878-u-muzei-hanenkiv-prezentuut-patigodinnu-operu-pro-stvorennia-svitu/>

«Ми вже прийшли»: Майкл Щур випустив нову пісню. – Валерій Лавровський

Журналіст Р. Вінтонів, він же ведучий Майкл Щур з «Телебачення Торонто», випустив пісню «Ми вже прийшли», присвячену деокупації українських територій та майбутній перемозі. У ній Майкл Щур від українського військового співає (точніше, начитує) текст про російських солдатів у чорних мішках і як українська армія прийшла за ворогом. Звучання, стилістика виконання і текст нагадують ранню творчість гурту «Вагоновожатые». «Ми вже прийшли» записано за участі thekomakoma та музикантами «Гурту Дно». Пісня з'явиться на цифрових майданчиках 16 вересня. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/michael-shchur-song/>

Візуальні мистецтва

Ікони для фронту: іконописець-волонтер Лев Скоп вірить, що вони бережуть життя воїнів. – Галина Терещук

Український художник, іконописець Л. Скоп із 2014 року малює ікони для фронту. Він присвятив себе волонтерству: свої роботи виставляє на аукціони, а гроші перераховує на потреби важкохворих і бійців. Після початку повномасштабної агресії росії, Скоп почав малювати ще більше і передавати

ікони на фронт для оборонців України. В інтерв'ю митець розповідає про своє розуміння сенсу ікони, про сенс життя у творчості. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/ikona-front-voyin-vira-boh-viyna/32029742.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Українська акторка Дар'я Трегубова отримала нагороду на Венеційському кінофестивалі. – Марина Конопльова

Українська акторка Д. Трегубова отримала нагороду Women in cinema award на цьогорічному Венеційському кінофестивалі. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainska-aktorka-dar-ia-trehubova-otrymala-nahorodu-na-venetsiyskomu-kinofestyvali/>

«Це як весілля на максималках»: Антонію Лукіч дав інтерв'ю «Культурі на часі». – Віктор Дяченко

Режисер фільму «Мої думки тихі» А. Лукіч в інтерв'ю розповідає про участь у 79-му Венеційському міжнародному кінофестивалі, антивоєнний перформанс під час цього заходу, підтримку України у світі тощо. Докладніше:

<https://suspilne.media/281001-ce-ak-vesilla-na-maksimalkah-antonio-lukic-dav-intervu-kulturi-na-casi/>

LINOLEUM 2022 оголосив переможців. Гран-прі фестивалю – у польської стрічки про апокаліпсис. – Анастасія Ампілогова

Цьогорічний фестиваль LINOLEUM відбувся онлайн. У міжнародному конкурсі за головний приз змагалися 36 робіт від учасників Берлінале, Канн, Венеції та Ансі. Гран-прі фестивалю LINOLEUM 2022 за «силу художнього висловлювання, захопливі сцени, візуальне розмаїття та потужне послання» отримав анімаційний фільм «Неможливі фігури та інші історії I» режисерки Марти Паєк (Польща). Нагороду за найкращий фільм у конкурсі комерційної анімації здобула робота «Miranda! – El arte de recuperarte» режисера Данте Сабайя (Аргентина). Спеціальну відзнаку журі «За абсолютно особливу естетику, що виходить за межі традиційного, за надзвичайну увагу до деталей і просто за унікальність» отримав музичний кліп «Black midi – Welcome to Hell» режисерів Густава Холтенеса та Севі Іко Домочевські (Іспанія). Докладніше:

<https://bit.ua/2022/09/linoleum-2022-ogolosyv-peremozhtsiv/>

В Україні зняли фільм про композитора Валентина Сильвестрова. Дивіться трейлер. – Валерій Лавровський

KyivMusicFilm випустить документальну стрічку «В. Сильвестров» про відомого українського композитора. Режисером виступив С. Буковський. Фільм торкається кількох періодів у творчості митця: праця в умовах радянського режиму, захоплення Сильвестрова постмодернізмом, а також його мистецькі пошуки. Прем'єра стрічки відбудеться 29 вересня у київських кінотеатрах «Жовтень», «КІНО42» та у «Планеті кіно» у Києві та Львові. 30 вересня у «Жовтні» також пройде спеціальний показ за участі режисера С. Буковського та

звукорежисера І. Барби. У жовтні фільм можна буде подивитися в онлайн-кінотеатрі «Титр». Докладніше:

<https://slukh.media/news/valentyn-silvestrov-documentary/>

Перша в Україні екранізація комікса: незабаром у прокат вийде фільм «Максим Оса та золото Песиголовця». – Анастасія Ампілогова

Уже 13 жовтня в кіно можна буде подивитися фільм «Максим Оса та золото Песиголовця». Це перша в Україні екранізація комікса: стрічку режисера М. Латика знято за мотивами однойменного коміксу І. Баранька. Докладніше:

<https://bit.ua/2022/09/maxym-osa/>

Фільм «Чому я живий» з'явився в безкоштовному доступі. – Вероніка Масенко

Історичну драму «Чому я живий» українського режисера В. Новака виклали в безоплатний доступ. Повну версію стрічки можна переглянути на YouTube з нагоди Дня українського кіно. Презентує фільм Одеська кіностудія за підтримки Держкіно й Мінкульту. Докладніше:

<https://www.the-village.com.ua/village/culture/culture-news/330371-film-chomu-ya-zhiviy-z-yavivsyu-u-bezkoshtovnomu-dostupi>

«Більше ніж сила»: Film.ua випустить серію роликів про захисників України

Кінематографісти з Film.ua готують проєкт, у якому розкажуть про Збройні сили України. «Зараз ми переживаємо надзвичайні часи, коли точно знаємо, від кого залежить наше майбутнє. Але з'ясувалося, що ми майже нічого не знаємо про тих, хто просто зараз вирішує нашу долю. Саме тому разом із військовими вирішили додати трохи фактів до тих емоцій, які відчуваємо сьогодні, і висловити свою вдячність нашим мужнім захисникам», – коментує продюсерка проєкту П. Толмачова. Результатом співпраці мають стати 10 епізодів, у яких ітиметься про структуру та основні положення діяльності ЗСУ, а саме різних видів сил, окремих родів сил і військ. Також кінематографісти розкажуть про кіберзахист, оборону від ворога, допомогу медиків і логістику для фронту. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/202761/2022-09-12-bilshe-nizh-syla-filmua-vypustyt-seriyu-rolykiv-pro-zakhysnykiv-ukrainy/>

«Культура працює на випередження»: Сеїтаблаєв, Бенюк та Різоль про Національний тур «Кіно заради перемоги!». – Олеся Котубей

Вимушені переселенці, військові та люди з різних куточків України вже понад місяць мають змогу безкоштовно дивитися актуальне українське кіно в межах Національного туру «Кіно заради перемоги!». Організатор А. Різоль та амбасадори Б. Бенюк та А. Сеїтаблаєв розповідають про важливість донесення кіно до глядача та їхні враження від заходів. Докладніше:

<https://suspilne.media/279983-kultura-pracue-na-viperedzenna-seitablaev-benuk-ta-rizol-pro-nacionalnij-tur-kino-zaradi-peremogi/>

Документальні фільми від ОУП: актуальність проти фестивальності. –

Андрій Кокотюха

22 серпня на різних українських ресурсах, серед яких «НВ», 24 канал, Sweet.tv, почали показ документального циклу про війну під загальною назвою «А потім прийшли „братя”», створений Об'єднанням українських продюсерів (ОУП). Він складається з чотирьох документальних фільмів: «Маріуполь. Невтрачена надія», «Дев'ять життів», «Вокзал надії» та «Втрачений дім». ОУП засновано під час війни – в березні 2022 року – сімома теле- та кінопродюсерами задля зйомок кіно про передумови, хід та наслідки російської агресії проти України. Кожен із чотирьох фільмів циклу знімає окрема група продюсерів, кожен стрічку присвячено окремій темі, тому вони дуже різні. Наведено відгук автора на ці картини, в якому він, зокрема, зазначає: «Кожен із чотирьох фільмів є зробленим нашвидкуруч, але не на коліні, не на відчепися і не на тят-ляп телевізійним документальним фільмом. Який актуальний сьогодні і нічим якісно не відрізняється від уже показаних іноземних стрічок „Я звертаюся до нього на ім'я”, „Залишаючи Ірпінь” та „Україна. Життя під ударом”». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/202742/2022-09-12-dokumentalni-filmy-vid-oup-aktualnist-proty-festyvalnosti/>

Література. Книговидання

Андрій Курков отримав ісландську премію Халдора Лакнеса. – Анастасія Загоруй

Письменник та президент Українського ПЕН А. Курков отримав міжнародну літературну премію Халдора Лакнеса у Ісландії. Її вручила прем'єр-міністр країни Катрін Якобсдоттір. На честь лауреата президент Ісландії зробив вечерю, на яку також були запрошені ісландські письменники. Курков тепер на півтора року буде членом журі цієї премії. Докладніше:

<https://chytomo.com/andrij-kurkov-otrymav-islandsku-premiu-khaldora-laksnesa/>

Музейна справа

Новоград-Волинському краєзнавчому музею передали портрет Лесі Українки з бурштину

Заступник Новоград-Волинського міського голови І. Гудзь подарувала Новоград-Волинському краєзнавчому музею на Житомирщині портрет Лесі Українки, виготовлений із бурштину. Картина поповнить експозицію закладу. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3569863-novogradvolinskomu-kraeznavcomu-muzeu-peredali-portret-lesi-ukrainki-z-burstinu.html>

Охорона культурної спадщини

ІСОМ склали Надзвичайний Червоний список культурної спадщини. – Настя Попович

Міжнародна рада музеїв (ІСОМ) разом з українськими партнерами склали Надзвичайний Червоний список культурної спадщини, яка перебуває під

загрозою. Відповідний перелік буде доступний із жовтня для міжнародних правоохоронних та прикордонних органів. Повідомляється, що над проектом почали працювати в перші місяці повномасштабного вторгнення рф. До ініціативи долучилися Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Національний музей-меморіал Героїв Небесної Сотні та Революції Гідності (Музей Майдану) у Києві та Державний природознавчий музей НАНУ у Львові. У списку представлено викрадені предмети армією рф, а також об'єкти, що перебувають у найбільшому ризику. Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/icom-sklaly-nadzvyhajnyj-chervonyj-spysok-kulturnoyi-spadshhyny/>

У Маріуполі загарбники зруйнували історичний особняк купця Трегубова біля драмтеатру

У тимчасово захопленому російськими військами Маріуполі загарбники зруйнували історичний особняк купця Трегубова біля драматичного театру. Особняк був однією з прикрас міста. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3569982-u-mariupoli-zagarbniki-zrujnuvali-istoricnij-osobnak-kupca-tregubova-bila-dramteatru.html>

Київська громада через суд повернула приміщення в будинку-пам'ятці архітектури

Київський апеляційний суд залишив у силі рішення суду першої інстанції, яким задоволено позов Солом'янської окружної прокуратури Києва та витребувано на користь територіальної громади столиці комунальні приміщення вартістю понад 2,5 млн гривень у будинку-пам'ятці архітектури на проспекті Перемоги. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3569617-kiivska-gromada-cerez-sud-povernula-primisenna-v-budinkupamatci-arhitekturi.html>

Релігія

Окупанти захопили молитовний дім у Мелітополі, пастори під арештом. – «РІА Мелітополь»

Озброєні окупанти увірвалися 11 вересня до церкви євангельських християн «Благодать» у Мелітополі. У цей час у храмі саме проходила служба. російські військові переписали паспортні дані у парафіян та звинуватили їх у «зв'язку зі США». Після цього окупанти оголосили, що храм «націоналізують». Парафіян та священнослужителів вигнали з церкви і сказали більше туди не приходити. Це не перший випадок захоплення храму у Мелітополі. Раніше окупанти зайняли будівлю церкви «Нове покоління». Видання inform.zp.ua пише, що двох пасторів арештували. Докладніше:

<https://risu.ua/okupanti-zahopili-shche-odnu-cerkvu-u-melitopoli-pastor-i-pid-areshtom n132177>

На Запоріжжі рашистські війська зруйнували церкву у селі Темирівка. – «Гуляйпільські старожитності»

У Запорізькій області російські окупаційні війська продовжують знищувати храм Святого мученика Олександра у селі Темирівка. Церква уже неодноразово потрапляла під удар російських окупантів. Докладніше:

https://risu.ua/na-zaporizhzh-rashistski-vijska-zrujnuvali-cerkvu-u-seli-temirivka_n132176

У Богородичному росіяни залишили після себе сплюндровану церкву та гори трупів. – ТСН

ЗСУ під час контрнаступу звільнили село Богородичне на Донеччині. Те, що українські захисники побачили після того, як окупанти наживали лаптями, шокувало їх. Побачене описав військовий журналіст О. Кашпоровський з Києва, який зараз воює в лавах ЗСУ. Окупанти розташовувалися на території напівзруйнованого монастиря і зберігали там боєприпаси. В храм влучила російська авіабомба. «З самої церкви росіяни покрали ікони. І обіср*ли все, що тільки можна. За царською брамою просто влаштували нужник. Так само обгижена і школа, де розміщувалися російські підрозділи», – розповідає журналіст. Докладніше:

https://risu.ua/u-bogorodichnomu-rosiyani-zalishili-pislya-sebe-splyundrovanu-cerkvu-ta-gori-trupiv_n132189

Зміни релігійних юрисдикцій

Перша декада вересня: з УПЦ МП вийшло лише чотири громади

За перші десять днів вересня чотири громади змінили юрисдикцію з УПЦ МП до ПЦУ. Дві з них з Житомирщини. Докладніше:

https://risu.ua/persha-dekada-veresnya-z-upc-mp-vijshlo-lishe-chotiri-gromadi_n132183

Підтримка України у світі

Французький журналіст видасть книжку про Україну

Французький журналіст Себастьян Гобер видасть книжку «Ukraine. Héros malgré eux» («Україна. Герої попри себе»). Її буде додано до збірки «Âme des peuple» («Я з народу») видавництва NEVICATA. «Чудові Річард Верлі та Пол-Ерік Мондрон зробили мені замовлення наприкінці 2021 року, щоб я міг представити у короткому тексті та трьох інтерв'ю цю захопливу Україну, яку я пізнав протягом багатьох років, цю країну, яка дала мені так багато. 24 лютого і пов'язаний з ним жах все ускладнили», – додав журналіст про історію створення книжки. Вона з'явиться у французьких книгарнях 14 жовтня. «У цьому дуже суб'єктивному тексті, як і вимагає лінія збірки, я спирався на власне бачення України, щоб відповісти, серед іншого, на запитання: чому українці так налаштовані на опір?», – зауважив француз. Також у своєму дописі він порекомендував іноземцям прочитати інтерв'ю з українською літературознавицею Т. Огарковою, українським перекладачем і есеїстом В. Єрмоленко, українським журналістом і громадським діячем Б. Логвиненко,

українською менеджеркою Б. Неборак. Водночас у публікації журналіст транслітерував Київ як Kiev, а не Kyiv, на це звернули увагу у коментарях. На що журналіст відписав: «Ви знаєте, що це ще не вирішено для багатьох інших мов, крім англійської. Поляки як божевільні підтримують українців, але все одно говорять про Kijow. Литовці називають Kijevas. Ніколи не бачив, щоб українці їх трюлили». Докладніше:

<https://chytomo.com/frantsuzkyj-zhurnalist-vydast-knyzhku-pro-ukrainu/>

***

В окупованому Маріуполі встановлюють пам'ятник Невському на місці меморіалу бійцям ЗСУ – радник мера. – Михайло Загородній

«Прямо зараз окупанти встановлюють пам'ятку відсутності смаку у вигляді Олександра Невського замість демонтованої унікальної пам'ятки про маріупольців, які загинули під час першої фази війни», – повідомив радник мера Маріуполя П. Андрющенко. Він назвав це цілеспрямованою руйнацією культури України. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/2022/09/12/250419/>

Випуск підготував
головний бібліограф Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30
електронна адреса: info_nplu@ua.fm

Зворський А. С.,